

Dine trygderettigheter

i Belgia

Informasjonen i denne veiledningen er utarbeidet og oppdatert i nært samarbeid med de nasjonale representantene som er tilknyttet MISSOC (Mutual Information System on Social Protection). Du finner mer informasjon om MISSOC-nettverket på følgende adresse: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=815>

Denne veiledningen gir en generell beskrivelse av trygdeordningene i de respektive landene. Nærmere informasjon er tilgjengelig via andre MISSOC-publikasjoner, som alle er tilgjengelige på den ovennevnte nettadressen. Du kan også kontakte de relevante myndighetene og institusjonene som står oppført i vedlegg til denne veiledningen.

Verken Europakommisjonen eller noen person som handler på vegne av Kommisjonen, kan holdes ansvarlig for bruken av informasjonen i denne publikasjonen.

Innholdsfortegnelse

Kapittel I: Innledning, organisering og finansiering	4
Innledning	4
Organisering av sosialomsorgen	5
Finansiering	6
Kapittel II: Helsetjenester.....	7
Når har du rett til helsetjenester?	7
Hva dekkes?	7
Hvordan får du tilgang til helsetjenester?	8
Kapittel III: Kontantytelser ved sykdom	10
Når har du rett til kontantytelser ved sykdom?	10
Hva dekkes?	10
Hvordan får du tilgang til kontantytelser ved sykdom?.....	10
Kapittel IV: Ytelser ved svangerskap/fødsel/adopsjon	11
Når har du rett til ytelser ved svangerskap/fødsel/adopsjon?.....	11
Hva dekkes?	11
Hvordan får du tilgang til ytelser ved svangerskap/fødsel/adopsjon?	12
Kapittel V: Ytelser ved uførhet	13
Når har du rett til ytelser ved uførhet?	13
Hva dekkes?	13
Hvordan får du tilgang til ytelser ved uførhet?	13
Kapittel VI: Alderspensjon og -ytelser	14
Når har du rett til aldersytelser?	14
Hva dekkes?	14
Hvordan får du tilgang til aldersytelser?.....	15
Kapittel VII: Etterlatteytelser	16
Når har du rett til etterlatteytelser?.....	16
Hva dekkes?	16
Hvordan får du tilgang til etterlatteytelser?	17
Kapittel VIII: Ytelser ved arbeidsulykker og yrkessykdommer	18
Når har du rett til ytelser ved arbeidsulykker og yrkessykdommer?.....	18
Hva dekkes?	18
Hvordan får du tilgang til ytelser ved en arbeidsulykke eller yrkessykdom?	20
Kapittel IX: Familieytelser.....	22
Når har du rett til familieytelser?	22
Hva dekkes?	23
Hvordan får du tilgang til familieytelser?.....	24
Kapittel X: Arbeidsløshet	25
Når har du rett til ytelser ved arbeidsløshet?	25
Hva dekkes?	26
Hvordan får du tilgang til ytelser ved arbeidsløshet?	27
Kapittel XI: Garantert minsteinntekt	28
Når har du rett til ytelser knyttet til garantert minsteinntekt?	28
Hva dekkes?	29
Hvordan får du tilgang til ytelser knyttet til garantert minsteinntekt?	30
Kapittel XII: Langtidspleie	31
Når har du rett til langtidspleie?.....	31
Hva dekkes?	32
Hvordan får du tilgang til langtidspleie?	32
Vedlegg : Nyttige adresser og nettsteder.....	34

Kapittel I: Innledning, organisering og finansiering

Innledning

Det belgiske trygdesystemet for arbeidstakere omfatter følgende kategorier:

- ytelser ved sykdom og svangerskap og fødsel
- ytelser ved arbeidsulykker og yrkessykdommer
- ytelser ved dødsfall
- ytelser ved uførhet
- alders- og etterlatteytelser
- ytelser ved arbeidsløshet
- familieytelser

Særlige bestemmelser kan gjelde for selvstendig næringsdrivende. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte [aktuelle etater](#).

Hvordan registrerer du deg i trygdesystemet?

Så snart du blir arbeidstaker i Belgia, må arbeidsgiveren din registrere deg i trygdesystemet. Du trenger ikke selv å søke til noen institusjon.

Det eneste unntaket fra denne regelen gjelder retten til helsetjenester og -ytelser. For å oppnå slike rettigheter må du melde deg inn i en trygdeordning (*organisme assureur/verzekeringsinstelling*) eller en gjensidig trygdekasse (*mutualité/ziekenfonds*) etter ønske eller registrere deg hos en regional avdeling av hjelpekassen for syke- og uføretrygd (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité/Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering – CAAMI/HZIV*). I Belgia grupperes de gjensidige trygdekassene sammen i de nasjonale sammenslutningene av kristne, sosialistiske, nøytrale, frie og liberale gjensidige trygdekasser.

Du står fritt til å bytte til en annen trygdeordning eller gjensidig trygdekasse første dag i hvert kvartal. Den nye kassen du ønsker å melde deg inn i, kan riktignok avslå søknaden din. Dette gjelder særlig hvis du har vært medlem i mindre enn 12 måneder. Trygdekassen vil midlertid gi deg all den informasjonen du trenger i denne forbindelse.

I det følgende blir gjensidige trygdekasser og de regionale avdelingene av hjelpekassen kalt «helsetrygdkasse». De gjensidige trygdekassene er ideelle sammenslutninger av enkeltpersoner, og har som formål å fremme fysisk, psykologisk og sosial velferd. Hjelpekassen for syke- og uføretrygd er en offentlig trygdeinstitusjon.

Klager

Hvis du er uenig i en avgjørelse tatt av en trygdeinstitusjon, kan du legge inn en skriftlig klage innen tre måneder fra datoen da du ble varslet om avgjørelsen. Hvis du bor i Belgia, må du enten sende klagen din som rekommandert brev til rettskriverkontoret ved arbeidsretten (*Grefte du Tribunal du travail, Griffie van de Arbeidsrechtbank*) i rettskretsen der du bor, eller levere klagen personlig til det kontoret.

Hvis du bor i utlandet, må du sende klagen til arbeidsretten i rettskretsen der du sist var bosatt i Belgia, eller – hvis du aldri har bodd i landet – til arbeidsretten i rettskretsen der du sist arbeidet i Belgia.

Organisering av sosialomsorgen

Formelt sett er trygd et føderalt anliggende som hører inn under sosialministeren (*Ministre des Affaires sociales*), arbeidsministeren (*Ministre de l'Emploi*), ministeren for offentlige tjenester (*Ministre de la Fonction publique*), ministeren for pensjoner og storbyer (*Ministre des Pensions et des Grandes villes*), ministeren for saker som vedrører middelklassen (*Ministre des Classes moyennes*), statssekretæren for sosiale saker med ansvar for uføre/funksjonshemmede (*Secrétaire d'Etat aux Affaires sociales chargé des personnes handicapées*) og statssekretæren for sosial integrering og bekjempelse av fattigdom (*Secrétaire d'Etat à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la Pauvreté*).

Det nasjonale trygdekontoret (*Office national de Sécurité sociale/Rijksdienst voor Sociale Zekerheid – ONSS/RSZ*) er en offentlig trygdeinstitusjon som har som oppgave å innkreve avgifter (unntatt i forbindelse med arbeidsulykker) og fordele midlene mellom de sentrale institusjonene som er ansvarlige for administrasjonen av de ulike trygdekategoriene gjennom såkalt «global forvaltning».

Sykdom, svangerskap/fødsel/adopsjon, uførhet

Områdene sykdom, svangerskap/fødsel/adopsjon og uførhet forvaltes av det nasjonale instituttet for syke- og uføretrygd (*Institut national d'assurance maladie-invalidité/Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering – INAMI/RIZIV*), som først og fremst distribuerer de økonomiske ressursene mellom de ulike trygdekassene som er ansvarlige for ytelsene (gjensidige trygdekasse, som er tilknyttet en av de fem nasjonale sammenslutningene, regionale avdelinger av hjelpekassen for syke- og uføretrygd eller helsetrygdkassen for det belgiske jernbaneselskapet, SNCB-Holding). Det er fritt valg mellom trygdekassene, unntatt for ansatte i SNCB-Holding.

Alders- og etterlatteytelser

Områdene alders- og etterlatteytelser forvaltes av det nasjonale pensjonskontoret (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen – ONP/RVP*), som er ansvarlig for vurdering og utbetaling av pensjoner. Pensjonssøknader sendes til det nasjonale pensjonskontoret eller via den lokale administrasjonen i byen der søkeren er bosatt.

Arbeidsulykker og yrkessykdommer

Området arbeidsulykker forvaltes av kassen for arbeidsulykker (*Fonds des accidents du travail/Fonds voor Arbeidsongevallen – FAT/FAO*), som har som hovedoppgave å tildele ytelser i form av skadeerstatning til sjømenn og arbeidstakere hvis arbeidsgivere ikke overholder pliktene sine. Kassen for arbeidsulykker utfører teknisk og medisinsk kontroll, og godkjenner avtalen om arbeidsulykken mellom skadelidte og trygdekassen. Arbeidsgiver må tegne forsikring mot risikoen for arbeidsulykker hos et registrert forsikringselskap eller en gjensidig trygdekasse, til fordel for sine ansatte.

Kassen for yrkessykdommer (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten – FMP/FBZ*) er en offentlig trygdeinstitusjon som alene er ansvarlig for

å administrere hele området for forsikring mot yrkessykdommer. Denne kassen håndhever også lovgivningen knyttet til forebygging. Institusjonen omfatter også asbestfondet, som utbetaler erstatning til asbestofre.

Familieytelser

Håndheving av lovgivningen utføres på den ene siden av det nasjonale kontoret for familieytelser til arbeidstakere (*Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés/Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers – ONAFTS/RKW*) og de særskilte kompensasjonsfondene for familieytelser, og på den andre siden, av det uavhengige kompensasjonsfondet. Hovedoppgavene til det nasjonale kontoret er å distribuere de økonomiske ressursene mellom de ulike erstatningsfondene og å fungere som et kompensasjonsfond for arbeidsgivere som har tegnet forsikring hos kontoret. Videre har kontoret fått i oppgave å føre tilsyn med kompensasjonsfondene. For noen yrkesgrupper er det opprettet spesialfond (offentlige fond), som de respektive arbeidsgivere må melde seg inn i. De uavhengige kompensasjonsfondene er institusjoner som er opprettet på arbeidsgivernes initiativ, og som administreres av disse. De er godkjent av Kongen og kan bare være ansvarlig for tildeling av ytelser som utbetales i henhold til loven.

Arbeidsløshet

Området arbeidsløshet forvaltes av det nasjonale arbeidskontoret (*Office national de l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening – ONEM/RVA*) og dets regionale avdelinger, som treffer avgjørelser om gjeldende persons rettigheter. Ytelser utbetales enten av den registrerte fagforeningen som arbeidstakeren er medlem av, eller av hjelpekassen for utbetaling av ytelser ved arbeidsløshet (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen – CAPAC/HVW*) som har mottatt søknaden.

Finansiering

De fleste trygdekategoriene finansieres gjennom den «overordnede finansielle forvaltningen» (*gestion globale*), dvs. at en del av de samlede innbetalingene til trygdesystemet, av de samlede statssubsidiene og av den alternative finansieringen (VAT) fordeles til kategoriene i henhold til deres økonomiske behov.

Du må betale en prosentandel av lønnen din som avgift til trygdesystemet. Arbeidsgiver trekker dette fra lønnen din og betaler beløpet til det nasjonale trygdekontoret (*Office national de Sécurité sociale/Rijksdienst voor Sociale Zekerheid – ONSS/RSZ*). Den eneste avgiften du kanskje må betale selv, er det som helsetrygdkassen din eventuelt innkrever for visse tilleggsytelser. Du betaler ingen tilleggsavgifter hvis du er medlem i hjelpekassen for syke- og uføretrygd (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité/Hulpkas voor ziekte – en invaliditeitsverzekering – CAAMI/HZIV*), da dette kun ivaretar pliktig trygdemedlemskap.

Grunnavgiften som betales av arbeidsgivere og arbeidstakere, beløper seg til 37,84 %, i tillegg til en inntektsbasert avgift som kan variere. Ordningene for ytelser ved sykdom, svangerskap/fødsel/adopsjon, uførhet eller alders- og etterlattepensjon, samt ytelser ved arbeidsløshet, finansieres også gjennom andre særskilte avgifter.

Arbeidsulykker dekkes gjennom avgifter som innbetales av arbeidsgivere.

Kapittel II: Helsetjenester

Når har du rett til helsetjenester?

Helsetrygdsystemet dekker alle som lovlig oppholder seg i Belgia: arbeidstakere, arbeidsløse, pensjonister, selvstendig næringsdrivende, offentlig ansatte, uføre, hushjelper, studenter, enkeltpersoner registrert i Belgia, samt personer som forsørges av disse.

Du må oppfylle følgende kriterier for å ha rett til helsetjenester:

- Du må være medlem av en helsetrygdkasse
- Du må ha betalt inn et minimum av avgifter til denne kassen.

Stønadberettigede familiemedlemmer er ektefelle, samboer, barn under 25 år (6 kategorier) og slektninger i oppstigende linje (i noen tilfeller svigerforeldre), hvis yrkesinntekt eller lønnskompensasjon er lavere enn EUR 2265,49 i kvartalet.

Hva dekkes?

Utgifter til forebyggende og helbredende behandling refunderes i henhold til offisielle satser.

Lege- og tannlegebehandling

I prinsippet refunderer helsetrygdkassen din 60–75 % av det du betaler for helsetjenester, for eksempel ved sykebesøk eller konsultasjon hos allmennlege eller spesialist.

Tannlegebehandling omfatter forebyggende og bevarende behandling, tanntrekking, tannproteser og ortodontisk behandling. Utgifter til behandling, tannproteser osv. refunderes.

Medisiner

For reseptbelagte medisiner må du betale et visst beløp per resept. Dette varierer avhengig av produktet. Hvor stor del av prisen som dekkes av helsetrygdkassen din, avhenger av hvilken kategori det spesifikke legemiddelet tilhører (A, B, C, Cs, Cx eller apotekpreparat). Hvis du har en resept, må du på apoteket vanligvis bare betale den delen av prisen som ikke dekkes av helsetrygdkassen.

Pasienter på et vanlig sykehus betaler EUR 0,62 per dag for medisiner. For refusjon av utgifter til apotekpreparater er det angitt en maksimumsandel på EUR 1,15 eller EUR 2,30 for hver person med trygdemedlemskap. Andelen reduseres for de som hører inn under særordningen.

Sykehusinnleggelse

Når du blir innlagt på sykehus, må du betale en flat sats som forhåndsbetaling, fulgt av et beløp for hver dag du er innlagt (EUR 14,71 per dag). Du blir også belastet med en flat sats per dag for legemidler som brukes under sykehusoppholdet.

Hvis en pasient er innlagt på en psykiatrisk institusjon i mer enn fem år, er beløpet EUR 24,52 per dag. Trygdekassen utbetaler et fast bidrag til godkjente aldershjem, serviceboliger, sykehjem, psykiatriske institusjoner og dagsentre. Innleggelsesgebyret er på EUR 41,98.

Vanlige trygdemedlemmer, trygdemedlemmer som kommer inn under særordningen og arbeidsløse som kan dokumentere at de har vært arbeidsløse og enslige i 12 måneder eller arbeidsløse med forsørgerplikt, herunder disses familiemedlemmer, kan få en reduksjon for barn som de har forsørgerplikt overfor.

Fysioterapi og sykepleie

Kostnader til fysioterapi refunderes bare hvis slik behandling er foreskrevet av en lege. Da vil vanligvis helsetrygdekassen din dekke inntil 60 % av honoraret til fysioterapeuten.

Helsetrygdekassen dekker 75 % av kostnadene til sykepleie for mottakere som ikke hører inn under særordningen, og som benytter en behandler utenfor trygdesystemet.

Proteser, briller, høreapparater

Full eller delvis refusjon, avhengig av type ytelse og mottaker, ytes etter avtale.

Andre ytelser

Andre ytelser kan gis i henhold til den aktuelle trygdekassens statutter.

Det gis et bidrag fra en særskilt solidaritetskasse under det nasjonale instituttet for syke- og uføretrygd (*Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité/Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering - INAMI/RIZIV*) for visse kostbare behandlinger som ikke er oppført på den offisielle listen over ytelser som refunderes.

Høyere refusjon

Enkelte personer med trygdemedlemskap, samt personene de forsørger, har rett til en høyere refusjonssats på grunn av sin økonomiske situasjon. Dette omfatter pensjonister, enker, foreldreløse, personer som mottar uføreytelser eller sosialhjelp osv.

Hvordan får du tilgang til helsetjenester?

Lege- og tannlegebehandling

Vanligvis kan du gå direkte til en lege eller tannlege som du selv velger, og du må selv betale honoraret til vedkommende. Legene kan være registrert hos legeföreningen (*Ordre des médecins/Orde der geneesheren*) og godkjent av helseministeren (*Ministre de la Santé publique/Minister van Volksgezondheid*). Pasienten kan imidlertid velge fritt hvilken lege eller spesialist han/hun søker behandling hos.

Honorarene refunderes mot fremvisning av en attest på behandlingen som er gitt, fra aktuell lege eller tannlege. Hvis du velger å gå til en lege eller tannlege som ikke er bundet av de offisielle satsene, må du selv betale den delen av honoraret som

overstiger de satsene. Helsetrygdkassen din kan gi deg en liste over helseutøvere som overholder de offisielle satsene.

Medisiner

For medisiner skal du bare betale den delen av prisen som ikke dekkes av helsetrygdkassen din.

Sykehusinnleggelse

Hvis du skal legges inn på sykehus, må du først henvende deg til helsetrygdkassen din, som vil fortelle deg hva du skal gjøre. Dette er ikke nødvendig i akutte tilfeller.

Kapittel III: Kontantytelser ved sykdom

Når har du rett til kontantytelser ved sykdom?

Alle arbeidstakere med ansettelseskontrakt, og likestilte grupper, har rett til sykepenger, forutsatt at følgende betingelser er oppfylt:

- Du har medlemskap i en helsetrygdordning og kan dokumentere innbetaling av et minstebeløp.
- Du har arbeidet i 120 dager i løpet av de siste seks kalendermånedene før du ble sykemeldt. Visse perioder uten aktivitet, f.eks. lønnet permisjon, sykefravær osv., likestilles med arbeidsperioder.
- Du er erklært arbeidsufør.

Særlige bestemmelser kan gjelde for selvstendig næringsdrivende. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte de [aktuelle etatene](#). Du kan også se i vedlegget for informasjon om sosialomsorg for selvstendig næringsdrivende, utarbeidet av [MISSOC](#).

Hva dekkes?

I en startperiode utbetales ytelsene av arbeidsgiver:

- Kontoransatte mottar 100 % av lønnen i en periode på én måned.
- Fagarbeidere mottar 100 % (i de første syv dagene med arbeidsuførhet), 60 % (fra den åttende til den fjortende dagen med arbeidsuførhet) eller via en tilleggssytelse.

Utbetalingen av stønader begynner når perioden med garantert utbetalt lønn fra arbeidsgiver tar slutt. Dette betyr etter to ukers uførhet for fagarbeidere, og etter én måned for kontoransatte.

Stønadsatsen er 60 % av inntektene. Øvre grense for stønadsbeløpet er EUR 126,4894 per dag for uførhet som har oppstått etter 1. januar 2012.

Hvis du fortsatt ikke kan gjenoppta arbeidet etter et år, har du rett til [uføreytelser](#) (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*).

Hvordan får du tilgang til kontantytelser ved sykdom?

Hvis du på grunn av sykdom er ute av stand til å arbeide, må du fremlegge en attest fra behandlende lege overfor medisinsk rådgiver i helsetrygdkassen din. Dette må du gjøre innen to dager etter at du har blitt arbeidsufør. Hvis du sender det senere, starter din rett til ytelser først på datoen da attesten ble sendt.

Medisinsk rådgiver i helsetrygdkassen vil anslå varigheten på arbeidsuførheten din. Han/hun kan når som helst innkalle deg for å undersøke helsetilstanden din.

Kapittel IV: Ytelser ved svangerskap/fødsel/adopsjon

Når har du rett til ytelser ved svangerskap/fødsel/adopsjon?

Alle kvinnelige arbeidstakere med ansettelseskontrakt, og likestilte grupper, har rett til fødselspenger (*indemnité de maternité/moederschapsuitkering*). Vær oppmerksom på at du ikke må arbeide for å ha rett til fødselspenger: Arbeidsløse og uføre kvinner dekkes også av ordningen.

Du må ha betalt inn et minstebeløp i avgifter (i gjeldende eller foregående år) for å ha rett til naturalytelser. Minstebeløpet er EUR 4330,62 (under 21 år) og EUR 5774,16 (21 år eller eldre). Det kreves dessuten en opptjeningsperiode på seks måneder med 120 dagers faktisk arbeid eller likestilte perioder.

For å motta fødselspenger må du også ha betalt inn avgifter i seks måneder.

Særlige bestemmelser kan gjelde for selvstendig næringsdrivende. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte de [aktuelle etatene](#). Du kan også se i vedlegget for informasjon om sosialomsorg for selvstendig næringsdrivende, utarbeidet av [MISSOC](#).

Hva dekkes?

Gravide kvinner har rett til 15 ukers morspermisjon, eller 17 uker ved flerbarnsfødsel.

Permisjonen før fødselen, som den gravide må søke om, kan ikke begynne tidligere enn seks uker før forventet fødselsdato, eller åtte uker hvis hun venter flere barn. Maksimalt fem (eller sju) av disse seks (eller åtte) ukene kan hun velge om hun vil ta før eller etter fødselen. Den siste uken før forventet fødsel er obligatorisk. Den delen av den frivillige permisjonen før fødsel som ikke har blitt brukt opp før fødselen, kan tas ut etter fødselspermisjonen, eller fra det tidspunktet barnet kommer hjem etter et lengre sykehusopphold.

Fødselspermisjon etter fødsel gis for en periode på ni uker etter fødselen.

Fødselspenger beregnes som følger:

- For kvinnelige lønnsinntakere: 82 % av lønnen (uten tak) de første 30 dagene, og 75 % (med tak) fra og med den 31. dagen eller i tilfelle forlengelse.
- For arbeidsløse utgjør grunnbeløpet de første 30 dagene 60 % av tapt lønn. Grunntilførselsbeløpet er det samme som arbeidsløshetsytelsen som en arbeider ville ha rett til hvis vedkommende ikke var under beskyttelse av fødselspengeperioden. Hun har også rett til en tilleggsytelse på 19,5 % av tapt lønn (med tak). Fra og med den 31. dagen utgjør tilleggsytelsen 15 % av tapt lønn (med tak).
- Uføre kvinner har rett til 79,5 % av lønnen, med et tak på EUR 100,56, i de første 30 dagene, og deretter 75 %, med et tak på EUR 94,87 (når barseltiden startet den 1. januar 2011 eller senere).

[Naturalytelser](#) er injeksjoner, pleie før og etter fødselen, tilsyn og assistanse under fødselen på et sykehus, en dagklinikk eller hjemme.

Fedre har rett til ti dagers farspermisjon fra og med barnets fødsel.

I tilfeller der mor er innlagt på sykehus i lengre tid, eller dør, kan faren søke om å få morspermisjonen omgjort til farspermisjon.

Begge foreldre har rett til adopsjonspermisjon ved adopsjon av barn.

Hvordan får du tilgang til ytelser ved svangerskap/fødsel/adopsjon?

Ved permisjon før fødselen må den gravide slutte å arbeide (eller, der det er relevant, varsle arbeidskontoret) sju dager før forventet fødselsdato. Overfor helsetrygdkassen må hun presentere en medisinsk attest på at hun har termin i slutten av den obligatoriske permisjonsperioden før fødsel.

Kapittel V: Ytelser ved uførhet

Når har du rett til ytelser ved uførhet?

En arbeidstaker som, grunnet sykdom eller nedsatt arbeidsevne, ikke kan tjene mer enn en tredel av normallønnen til en arbeidstaker i samme kategori og med samme opplæring, betraktes som ufør. Minimumsnivået for arbeidsuførhet er minst 66 %.

Hvis du har mottatt sykepenger i ett år og fortsatt ikke er i stand til å gjenoppta arbeidet, kan du ha rett til uføreytelser (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*). Denne retten opphører imidlertid når du når pensjonsalderen (for tiden 65 for kvinner og menn).

For å ha rett til uføreytelser må du i tillegg oppfylle følgende kriterier:

- Du må være medlem av en helsetrygdkasse.
- Du må ha arbeidet i 120 dager i løpet av en periode på seks måneder. Noen inaktive perioder, f.eks. lønnet permisjon, sykefravær osv., likestilles med arbeidsperioder.
- Du må ha vært erklært arbeidsufør i ett år.
- Du må kunne dokumentere at et minimum av avgifter er innbetalt.

Særlige bestemmelser kan gjelde for selvstendig næringsdrivende. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte de [aktuelle etatene](#). Du kan også se i vedlegget for informasjon om sosialomsorg for selvstendig næringsdrivende, utarbeidet av MISSOC.

Hva dekkes?

Uføreytelser (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*) beløper seg til 65 % av din tidligere inntekt hvis du har forsørgeransvar. Hvis du ikke er forsørger, reduseres dette beløpet til 55 % for en enslig person, eller 40 % for samboende.

Engangsytelsen for assistanse fra tredjepart er et tilskudd som ytes til personer som er arbeidsuføre, tidligst fra den fjerde måneden med uførhet. Dette beløper seg til EUR 16,57.

Ytelsesbeløpet har et tak. Taket er satt til EUR 126,4894 for uførhet som har inntrådt etter den 1. januar 2012.

Hvordan får du tilgang til ytelser ved uførhet?

Se delen om kontantytelser ved sykdom.

Kapittel VI: Alderspensjon og -ytelser

Når har du rett til aldersytelser?

I prinsippet er alle som har arbeidet under ansettelseskontrakt i Belgia, sikret aldersytelser. Det finnes egne regler for deltidsansatte hushjelper.

Alle arbeidstakere har rett til førtidspensjon når de fyller 60 år, forutsatt at de har vært yrkesaktive i 35 år. Normal pensjonsalder for menn og kvinner er 65 år. Det gjøres unntak fra denne regelen for gruvearbeidere, sjømenn og flybesetning i sivil luftfart, som kan pensjonere seg tidligere.

Menn og kvinner som mottar ytelser under systemet for arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag*), har ikke rett til alderspensjon (*pension de retraite/rustpensioen*) før de fyller 65 år.

Du vil ikke motta en alderspensjon hvis du allerede mottar ytelser knyttet til sykdom, uførhet eller ufrivillig arbeidsløshet under belgisk eller annet lands trygdelovgivning, eller hvis du mottar stønad i forbindelse med permisjon eller en tilleggsytelse i henhold til systemet for arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag*).

Pensjonister har rett til å arbeide opp til et visst inntektstak. For personer under 65 år som har vært pensjonert siden 2011, godkjennes kombinasjon med arbeidsinntekt hvis den årlige inntekten ikke overstiger EUR 7421,57 per år for en arbeidstaker (bruttolønn). Dette beløpet økes til EUR 11 132,37 hvis personen har forsørgeransvar for et barn. Før du begynner å arbeide mens du mottar pensjon, må du varsle det nasjonale pensjonskontoret (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*) via rekommandert brev. Du må dessuten informere din arbeidsgiver, også via rekommandert brev, om at du mottar pensjon. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte det [nasjonale pensjonskontoret](#).

Særlige bestemmelser kan gjelde for selvstendig næringsdrivende. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte de [aktuelle etatene](#). Du kan også se i vedlegget for informasjon om sosialomsorg for selvstendig næringsdrivende, utarbeidet av MISSOC.

Hva dekkes?

Ytelsene omfatter følgende:

- en alderspensjon (*pension de retraite/rustpensioen*) for arbeidstakere
- støtte til oppvarming av bolig (*allocation de chauffage/verwarmingstoelage*) for pensjonerte gruvearbeidere
- ferietilskudd (*pécule de vacances/vakantiegeld*) og supplerende ferietilskudd (*pécule de vacances complémentaire/aanvullend vakantiegeld*).

Alderspensjonens størrelse avhenger både av hvor lenge du har arbeidet i Belgia (inkludert lønnet permisjon, sykefravær og eventuelle perioder med arbeidsløshet) og av hvor mye lønn du har tjent i den perioden, justert for levkostnadene på den tiden da pensjonen ble beregnet.

For både menn og kvinner beregnes alderspensjonen til 1/45 av full pensjonssats for hvert arbeidsår. Spesielle betingelser gjelder for sjømenn og gruvearbeidere.

Pensjonen beløper seg på inntil 60 % av gjennomsnittslønnen din i løpet av arbeidslivet, og 75 % hvis du forsørger ektefellen din.

Den garanterte minstepensjonen (*pension minimum garantie/gewaarborgd minimumpensioen*) for et helt arbeidsliv er EUR 16 310,21 (husstand) eller EUR 13 052,28 (enslig person) per år, beregnet forholdsmessig hvis arbeidslivet minst tilsvarer to tredeler av et helt arbeidsliv.

Høyeste pensjon avhenger av taket for årsinntekten. Høyeste pensjon for en arbeidstaker (enslig person) er EUR 24 782,40.

Hvordan får du tilgang til aldersytelser?

Pensjonssøknader må sendes til den kommunale administrasjonen der du bor. Hvis du bor i en annen EU-medlemsstat, må du sende søknaden til den lokale pensjonsinstitusjonen i det landet. For å unngå forsinkelser i behandlingen av søknaden din, anbefales du å sende inn søknaden ett år før du når pensjonsalderen.

Pensjonen kan utbetales enten via postanvisning, som kan sendes hjem til deg, eller via overføring til postgiro- eller bankkontoen din.

Kapittel VII: Etterlatteytelser

Når har du rett til etterlatteytelser?

En **gjenlevende ektefelle** av en arbeidstaker med trygdemedlemskap har rett til etterlattepensjon (*pension de survie/overlevingspensioen*) fra og med 45 års alder. Det er ingen aldersgrense hvis gjenlevende ektefelle har forsørgeransvar for et barn eller er minst 66 % ufør, eller hvis avdøde hadde arbeidet som gruvearbeider i 20 år. Ekteskapet må for øvrig ha vart i minst ett år, eller ha resultert i et barn, eller så må dødsfallet skyldes en ulykke eller yrkessykdom som inntraff etter bryllupsdatoen, eller så må ektefellen på tidspunktet for dødsfallet ha vært forsørger for et barn som vedkommende mottok familieytelser for.

Den gjenlevende ektefellen må ha sluttet i alt arbeid, med unntak av godkjent arbeid. For personer under 65 år som bare mottar etterlattepensjon, der pensjonen startet i 2011, godkjennes kombinasjon med arbeidsinntekt forutsatt at den årlige inntekten ikke overstiger EUR 17 280 per år for en arbeidstaker (bruttolønn). Dette beløpet økes til EUR 21 600 hvis personen har forsørgeransvar for et barn. Før du begynner å arbeide mens du mottar pensjon, må du varsle det nasjonale pensjonskontoret (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*) via rekommandert brev. Du må dessuten informere din arbeidsgiver, også via rekommandert brev, om at du mottar pensjon. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte det nasjonale pensjonskontoret.

Det er også et krav at gjenlevende ektefelle ikke har giftet seg på nytt.

En **fraskilt ektefelle** må ikke ha mistet foreldreansvaret eller være dømt for drapsforsøk på ektefellen, eller ha giftet seg på nytt. Andre betingelser (alder, kombinasjon med arbeidsinntekt osv.) er de samme som for [alderspensjonen](#).

En **gjenlevende partner** mottar ingen ytelser.

Du vil heller ikke motta etterlattepensjon i opp til 12 måneder hvis du allerede mottar ytelser knyttet til sykdom, uførhet eller ufrivillig arbeidsløshet under belgisk eller annet lands trygdelovgivning, eller hvis du mottar stønad i forbindelse med permisjon eller en tilleggsytelse i henhold til systemet for arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag*).

Særlige bestemmelser kan gjelde for selvstendig næringsdrivende. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte de [aktuelle etatene](#). Du kan også se i vedlegget for informasjon om sosialomsorg for selvstendig næringsdrivende, utarbeidet av MISSOC.

Hva dekkes?

Gjenlevende ektefelle har rett til 80 % av den faktiske eller hypotetiske alderspensjonen til den avdøde med trygdemedlemskap, beregnet etter satsen for et ektepar der den ene ektefellen forsørger den andre.

For fraskilte ektefeller beregnes pensjonen på samme måte som alderspensjonen, men bare på grunnlag av 62,5 % av inntekten, fratrukket personlig inntekt. Periodene

utenfor ekteskapet og perioder som dekkes av en personlig pensjon, tas ikke med i beregningen.

Den garanterte minstepensjonen til etterlatte (*pension de survie minimum garantie/gewaarborgd minimum-overlevingspensioen*) for et helt arbeidsliv er EUR 12 847,07 per år, beregnet forholdsmessig hvis arbeidslivet minst tilsvarer to tredeler av et helt arbeidsliv.

Høyeste pensjon avhenger av taket for årsinntekten. Høyeste pensjon for gjenlevende ektefelle av en arbeidstaker er EUR 24 782,40, tilsvarende høyeste alderspensjon for en enslig person.

En midlertidig pensjon (*pension de survie temporaire/tijdelijk overlevingspensioen*) kan tildeles eller opprettholdes midlertidig til gjenlevende ektefeller som ikke lenger har eller aldri har hatt rett til etterlattepensjon. Nærmere bestemt kan en 12 måneders stønad ytes til ektefeller som ikke har rett til etterlattepensjon. Pensjonen kan også opprettholdes over maksimalt 12 måneder når gjenlevende ektefeller er under 45 år og ikke lenger har rett til tidlig utbetaling av etterlattepensjon. I slike tilfeller utbetales en redusert pensjon når de 12 månedene har gått.

Gravferdshjelp

Når en person med trygdemedlemskap dør utenfor yrkessammenheng, utbetales en stønad for utgifter til begravelse (*allocation pour frais funéraires/uitkering voor begrafeniskosten*). Dette er en engangsyttelse som ikke reguleres av konsumprisindeksen, og som for tiden beløper seg til EUR 148,74.

Når det gjelder gravferdshjelp knyttet til arbeidsulykker og yrkessykdommer, kan du se delen om [ytelser ved arbeidsulykker og yrkessykdommer](#).

Hvordan får du tilgang til etterlatteytelser?

Pensjonssøknader må sendes til det nasjonale pensjonskontoret (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen – ONP/RVP*) eller til den kommunale administrasjonen der du bor. Hvis du bor i en annen EU-medlemsstat, må du sende søknaden til den lokale pensjonsinstitusjonen i det landet.

Søknader om midlertidig etterlattepensjon må sendes innen 12 måneder fra datoen da ektefellen døde. Merk: Gjenlevende ektefelle etter en pensjonist trenger ikke å søke om etterlattepensjon eller midlertidig pensjon, da en av delene automatisk vil bli tildelt.

Pensjonen kan utbetales enten via postanvisning, som kan sendes hjem til deg, eller via overføring til postgiro- eller bankkontoen din.

Kapittel VIII: Ytelser ved arbeidsulykker og yrkessykdommer

Når har du rett til ytelser ved arbeidsulykker og yrkessykdommer?

Arbeidsulykker

En arbeidsulykke defineres som «enhver ulykke som skjer med en arbeider i løpet av og under utførelse av arbeidskontrakten, og som medfører personskade».

Alle ansatte, inkludert lærlinger/traineer og hushjelper, er forsikret mot ulykker som skjer på arbeidsstedet eller på vei til eller fra arbeidsstedet.

Yrkessykdommer

Alle arbeidstakere er forsikret mot yrkessykdommer, i likhet med arbeidsløse og uføre som er under yrkesopplæring eller omskolering. Du finner en liste over anerkjente sykdommer på nettstedet til kassen for yrkessykdommer (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de beroepsziekten – FMP/FBZ*) på følgende adresse: http://www.fmp.fgov.be/fr/listes_fr01.htm (på nederlandsk, fransk og tysk). Hvis en bestemt yrkessykdom står på listen, og skadelidte arbeider i en sektor der han/hun er eksponert for den risikoen, vil sykdommen anses som en yrkessykdom. I tillegg vil en person som lider av en sykdom som ikke står på listen, også ha mulighet til å dokumentere eksponering for en bestemt risiko og dokumentere en årsakssammenheng mellom eksponeringen og sykdommen. Arbeidsgivere må være medlem av kassen for yrkessykdommer, som tildeler de aktuelle ytelsene.

Hva dekkes?

Arbeidsulykker

En arbeidsulykke utløser følgende rettigheter:

- kontantytelser ved midlertidig eller permanent fullstendig eller delvis tap av arbeidskapasitet, og om nødvendig, en hjelpestønad for assistanse fra tredjepart
- refusjon av medisinske og relaterte utgifter
- refusjon av reisekostnader
- spesielle ytelser i tilfelle dødsfall

Kontantytelser ved arbeidsuførhet

I løpet av en periode med *midlertidig fullstendig arbeidsuførhet* som følge av en arbeidsulykke, mottar skadelidte 90 % av gjennomsnittlig dagslønn. En kontantytelse utbetales også ved *midlertidig delvis arbeidsuførhet*. Hvis skadelidte går tilbake til deltidsarbeid, mottar han/hun ytelser som er lik forskjellen mellom lønnen som ble mottatt før ulykken, og lønnen som blir mottatt når vedkommende begynner å jobbe igjen.

Hvis den skadelidte ikke kommer tilbake i arbeid etter en viss tid, kan arbeidsuførheten bli erklært å være langvarig (dette kalles også «konsolidering»).

Etter slik bekreftelse utbetales en årlig ytelse over en periode på tre år. I løpet av denne perioden kan saken bli tatt opp til revurdering. Størrelsen på ytelsesbeløpet avhenger av graden av uførhet og lønnen arbeidstakeren hadde rett til i året før ulykken inntraff (grunnlønn).

Etter disse tre årene konverteres ytelsen til en livrente. En tredel av rentekapitalen kan utbetales på forespørsel hvis uførhetsgraden overstiger 19 %.

Hvis det ytes hjelp og pleie av en annen person, utbetales et tillegg (*allocation complémentaire/aanvullende uitkering*) på maksimalt 12 ganger gjennomsnittlig garantert månedlig minsteinntekt, i henhold til behovet. Ytelsen indeksreguleres fra begynnelsen av ytelsesperioden og avsluttes den 91. dagen etter sykehusinnleggelsen.

Kombinasjon med nye arbeidsinntekter er tillatt. Det finnes imidlertid begrensninger på kombinasjon med ytelser ved sykdom eller uførhet, alderspensjon eller andre pensjoner når det gjelder arbeidsulykker og yrkessykdommer.

Når det gjelder **utbetaling av disse ytelsene**, utbetales kontantytelser for midlertidig uførhet på de samme datoene som vanlig lønn. Etter «konsolidering» utbetales ytelsen månedlig eller kvartalsvis, avhengig av omstendighetene i hvert enkelt tilfelle.

Helsetjenester

Skadelidte i en arbeidsulykke har rett til refusjon av kostnadene ved sykehusinnlegging, fysioterapi, legebehandling, kirurgi og tannlegebehandling, medisiner og ortopedisk utstyr. Ingen av disse kostnadene skal belastes skadelidte. Behandlingen refunderes etter de gjeldende lovbestemte satsene i helsetrygdsystemet, og trygdeinstitusjonen må betale den delen av kostnadene som vanligvis dekkes av pasienten.

Den skadelidte og dennes familiemedlemmer kan på visse betingelser få refundert reiseutgifter.

Ulykke med dødelig utgang

Hvis en arbeidstaker blir drept i en ulykke på arbeidsstedet eller på vei til eller fra arbeidsstedet, utbetales følgende ytelser:

- Gravferdshjelp for å dekke utgifter til begravelse (*indemnité pour frais funéraires/begrafenisvergoeding*) tilsvarende 30 ganger avdødes gjennomsnittlige dagslønn.
- Refusjon av alle kostnader (inkludert administrative formaliteter) relatert til transport av avdøde til begravningsstedet.
- En livrente som utbetales til gjenlevende ektefelle av avdøde med trygdemedlemskap, tilsvarende 30 % av vedkommendes lønn.
- En midlertidig ytelse til eventuelle barn av avdøde med trygdemedlemskap, som svarer til 15 % (hvis barnet har mistet én av foreldrene) eller 20 % (hvis barnet har mistet begge foreldrene) av avdødes lønn. Dette utbetales til fylte 18 år eller til retten til familieytelser har opphørt.

Livrenter og ytelser ved ulykker med dødelig utgang utbetales månedlig eller kvartalsvis.

Yrkessykdommer

Følgende ytelser utbetales ved yrkessykdommer:

- Kontantytelser ved midlertidig eller permanent, delvis eller full arbeidsuførhet, og i alvorlige tilfeller en hjelpestønad for assistanse fra tredjepart.
- Ytelser for midlertidig eller permanent opphør av yrkesaktivitet som et forebyggende tiltak. Kassen for yrkessykdommer (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten – FMP/FBZ*) kan gi tillatelse til at en person slutter å arbeide hvis en lege fastslår at vedkommende er disponert for en yrkessykdom, eller identifiserer de første symptomene på slik sykdom. I slike tilfeller har personen med trygdemedlemskap rett til kontantytelser for midlertidig fullstendig uførhet, og til omskolering.
- En yttelse i tilfeller der personen med trygdemedlemskap dør som følge av yrkessykdommen.
- Refusjon av medisinske og relaterte utgifter. Personen med trygdemedlemskap kan fritt velge lege, og får refundert alle påløpte kostnader til de fastsatte satsene
- Refusjon av reisekostnader som er påløpt i forbindelse med behandling av yrkessykdommen.

Ytelsene beregnes og utbetales på samme måte som for arbeidsulykker.

Hvordan får du tilgang til ytelser ved en arbeidsulykke eller yrkessykdom?

Arbeidsulykker

Arbeidsgiveren din må tegne forsikring hos en anerkjent forsikringsinstitusjon eller en anerkjent gjensidig trygdekasse.

Arbeidsgiveren må varsle om slik ulykke til forsikringsinstitusjonen, og i visse tilfeller til arbeidstilsynet, innen åtte dager. Det finnes spesielle skjemaer for dette, eller så kan det gjøres elektronisk. Gjeldende arbeidstaker, eller et familiemedlem av denne, kan også varsle om ulykken hvis ikke arbeidsgiveren gjør det. Om mulig må en legeattest legges ved varselet.

Graden av permanent uførhet, grunnlønn og dato for «konsolidering» registreres i en avtale mellom forsikringsinstitusjonen og skadelidte, og sertifiseres av kassen for arbeidsulykker (*Fonds des accidents de travail/Fonds voor Arbeidsongevallen – FAT/FAO*).

Hvis skadelidte ikke er enig i forsikringsinstitusjonens vurdering, kan han/hun bringe saken inn for arbeidsretten.

I prinsippet kan skadelidte velge lege eller sykehus, med mindre arbeidsgiveren eller forsikringsinstitusjonen har sin egen godkjente medisinske/farmasøytiske tjeneste eller sitt eget godkjente sykehus. Disse tjenestene ytes gratis.

Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte din arbeidsgivers forsikringsinstitusjon. I tilfelle problemer kan du kontakte trygdekassen for arbeidsulykker – FAT/FAO.

Yrkessykdommer

Søknader må sendes inn til kassen for yrkessykdommer (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten – FMP/FBZ*) av den skadelidte eller en stedfortreder for denne (f.eks. helsetrygdkassen). Søknaden utarbeides ved hjelp av et standardskjema som utleveres av kassen for yrkessykdommer (FMP/FBZ). Hvis det skjer en endring i personens helsetilstand, kan kassen for yrkessykdommer (FMP/FBZ) foreta en revurdering av uførhetsgraden, enten på forespørsel av den berørte personen eller på eget initiativ.

Kapittel IX: Familieytelser

Når har du rett til familieytelser?

Du har rett til familieytelser hvis du er arbeidstaker eller er arbeidsløs, ufør eller pensjonert.

Det må være en familiemessig eller juridisk relasjon mellom deg og barnet eller barna det gjelder. Når flere personer har rett til familieytelser for samme barn, gjelder visse prioriteringsregler.

Særlige bestemmelser kan gjelde for selvstendig næringsdrivende. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte de [aktuelle etatene](#). Du kan også se i vedlegget for informasjon om sosialomsorg for selvstendig næringsdrivende, utarbeidet av MISSOC.

Aldersgrense

Frem til 31. august i kalenderåret da et barn fyller 18 år, er retten til familieytelser ikke underlagt noen betingelser knyttet til utdanning. Etter dette kan familieytelser tildeles for barn:

- inntil 25 års alder hvis de har en anerkjent lærlingekontrakt
- inntil 21 år hvis de har en lidelse som gir seg utslag i nedsatt funksjonsevne mentalt eller fysisk, eller som får følger for deres muligheter til personlige aktiviteter og deltakelse, eller som får innvirkning på familien
- inntil 25 år for studenter, gradsstudenter som arbeider med en avhandling, slutfører høyere studier samt traineer i det offentlige;
- inntil 25 år for personer som har fullført studier, lærlingeutdanning eller praktikantstilling eller har levert inn avhandling, og har registrert seg som jobbsøkere, men bare i maksimalt 360 dager etter at studiet, lærlingeutdanningen eller praktikantstillingen er fullført, eller etter innleveringen.

I prinsippet må barnet vokse opp i Belgia og gjennomføre skolegangen der. Denne geografiske betingelsen gjelder imidlertid ikke når barnet vokser opp eller tar utdanning i en av medlemsstatene i EØS eller i et land som Belgia har inngått trygdeavtale som også dekker eksport av barnetrygd, med.

Foreldreytelser

Ifølge belgisk lovgivning kan man få utbetalt foreldreytelser. For å få disse ytelsene er det en betingelse at du er en forelder som arbeider fulltid eller deltid i privat eller offentlig sektor, og som avbryter din karriere for å passe et mindreårig barn.

Følgende kriterier må dessuten være oppfylt:

- Du må ha hatt permisjon (maksimalt tre måneder ved avbrytelse av en fulltidsjobb; maksimalt seks måneder ved deltidsjobb) siden barnet ble født eller adoptert, og før barnet blir seks år (åtte i tilfelle adopsjon eller fysisk eller mental uførhet på minst 66 %).
- Du må kunne dokumentere 12 måneders yrkesaktivitet i løpet av de 15 siste månedene før arbeidsgiver blir orientert.

Hva dekkes?

Du har rett til barnetrygd for hvert barn som overholder de ovennevnte betingelsene. Beløpet økes med antall barn, men fra og med det tredje barnet er beløpet per barn det samme. Hvis du vil vite hvor mye stønad du har rett til, kan du bruke den elektroniske kalkulatoren på nettstedet til det nasjonale familieytelseskontoret (*Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés/Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers – ONAFTS/RKW*): <http://www.onafts.fgov.be/Fr/compute.php>.

Retten til grunnleggende barnetrygd avgjøres kvartalsvis, basert på mottakers situasjon i referansemåneden. For de som allerede har rett til familieytelser, er referansemåneden den andre måneden i det foregående kvartalet. For de som for første gang har fått rett til slike ytelser, er referansemåneden den første måneden retten trer i kraft.

Du har rett til alderstillegg når barna fyller 6, 12 og 18 år.

Det utbetales særlige tillegg for funksjonshemmede barn og for barn av arbeidsløse personer (etter sju måneder med full arbeidsløshet), pensjonister, uføre personer med arbeidsinntekt og kvinnelige arbeidstakere som er i fødselspermisjon (etter sju måneder med arbeidsuførhet). Forhøyede familieytelser utbetales til barn som har mistet en av foreldrene, når den gjenlevende forelderen (far eller mor) ikke har giftet seg på nytt eller lever i et ekteskapslignende forhold.

Tidligere arbeidsløse personer og tidligere uføre som har påbegynt en ny aktivitet, har under visse betingelser rett til et tillegg til barnetrygden i en periode på åtte kvartaler.

Retten til tilleggytelser knyttet til den sosioøkonomiske og yrkesmessige situasjonen til mottaker (tillegg til barn av arbeidsløse personer, pensjonister og uføre arbeidstakere) blir behovsprøvd mot husstandens inntekt. Når en person får rett til en tilleggsytelse fordi alle juridiske og reguleringsmessige betingelser er overholdt i en bestemt måned, utbetales ytelsen den første dagen i den påfølgende måneden, i resten av det kvartalet og i det påfølgende kvartalet. Etter det kan retten til et tillegg bevares i et kvartal om gangen, forutsatt at de juridiske og reguleringsmessige betingelsene er oppfylt i løpet av den andre måneden i det foregående kvartalet.

Tilleggene for funksjonshemmede barn og økningen i familieytelser for foreldreløse faller bort med virkning fra måneden etter måneden da oppfyllelsen av betingelsene opphørte.

Ytelser ved fødsel og adopsjon

Fødselsstønad (*allocation de naissance/kraamgeld*) utbetales ved et barns fødsel.

Under visse betingelser kan det utbetales adopsjonsstønad (*prime d'adoption/adoptiepremie*) når et barn blir adoptert.

Foreldreytelser

Ved fulltidsarbeid er ytelsen EUR 741,40 hvis arbeidet avbrytes helt, eller EUR 370,69 (for personer under 50 år) hvis arbeidet avbrytes på halv tid.

Hvordan får du tilgang til familieytelser?

For å kunne motta familieytelser må du sende en søknad til familieytelseskassen som arbeidsgiveren din er tilsluttet. Arbeidsgiveren kan gi deg adressen til kassen, og disse vil gi deg ytterligere opplysninger.

Familieytelser utbetales til personen som tar seg av det aktuelle barnet, dvs. vanligvis moren. Når det gjelder gifte barn, barn som har blitt myndige, barn over 16 år som har eget bosted og ikke lenger inngår i husholdningen til den som er ansvarlig for deres utdanning, samt barn som selv har barn som det utbetales familieytelser for, utbetales familieytelsene direkte til barnet.

Søknader om fødselsstønad må sendes til det relevante familieytelseskassen. Du kan søke om dette når som helst fra og med svangerskapets 6. måned, og stønaden kan utbetales fra to måneder før forventet fødsel.

I forbindelse med foreldreytelser må du informere arbeidsgiveren tidsnok i henhold til de fastsatte betingelsene, og sende inn nødvendige dokumenter til det nasjonale arbeidskontoret.

Kapittel X: Arbeidsløshet

Når har du rett til ytelser ved arbeidsløshet?

Ytelser ved arbeidsløshet

Generelt sett er arbeidstakere forsikret mot arbeidsløshet uansett antall arbeidstimer per dag eller uke. Offentlig ansatte kan få ytelser ved arbeidsløshet etter ensidig oppsigelse av ansettelsesforholdet.

For å ha rett til ytelser ved arbeidsløshet (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*), må du oppfylle følgende betingelser:

- Du må ha arbeidet i et bestemt antall dager (mellom 312 og 624) i en viss periode (fra 18 til 36 måneder). Lengden på denne perioden avhenger av alderen din. Arbeidsperioder i andre EU-medlemsstater tas vanligvis med i beregningen, men du må ha blitt arbeidsløs i Belgia.
- Du må ha mistet jobben din ufrivillig, uten å motta noen kompensasjon.
- Du må være registrert som jobbsøker hos det relevante arbeidskontoret og svare på ethvert relevant jobbtilbud, opplæringstilbud, eller, etter fylte 45 år, omskoleringstilbud. I Flanders er det relevante arbeidsformidlingskontoret VDAB. I Brussel er det Actiris, og i Wallonia er det FOREM.
- Du må aktivt søke arbeid. Etter en viss periode med arbeidsløshet vil du bli innkalt til en samtale der din innsats for å søke arbeid vil bli vurdert. Du kan også i denne forbindelse bli bedt om å inngå en skriftlig avtale, som senere vil bli evaluert.
- Du må være arbeidsfør.
- Du må være under 65 år (gjelder både menn og kvinner).
- Du må ha fast bosted i Belgia og oppholde deg i Belgia.

For selvstendig næringsdrivende finnes ingen stønadsordning ved arbeidsløshet, med unntak av en særytelse i forbindelse med konkurs. Hvis du vil ha mer informasjon, kan du kontakte de [aktuelle etatene](#).

Arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver

Arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage*) er et system der visse eldre arbeidstakere som mister jobben, får en tilleggsytelse – i tillegg til arbeidsløshetsytelser – som utbetales av arbeidsgiveren eller en trygdekasse som handler på vegne av denne. Arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver er ikke tidlig alderspensjon. Den gjelder bare for arbeidstakere i privat sektor.

For at du skal få rett til arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver, må følgende betingelser være oppfylt:

- Du må være fylt 60 år (lavere alder kan godtas i tilfelle langvarig arbeidsliv).
- Du må ha blitt avskjediget, dvs. at arbeidsgiveren din enten må gi deg oppsigelsesvarsel eller si opp kontrakten din, med et sluttvederlag.
- Du må ha rett til ytelser ved arbeidsløshet.
- Du må trekke deg tilbake fra arbeidsmarkedet.

Arbeidsgiver har plikt til å erstatte personen som mottar ytelser gjennom systemet for arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver.

Hvis du blir sagt opp fra en virksomhet som anses å være i vanskeligheter, må du ha fylt 52 år. Hvis du blir sagt opp fra en virksomhet som er erklært å være under omorganisering, må du være mellom 52 og 55 år (unntaksvis 50 år etter avgjørelse truffet av et rådgivende utvalg). I slike tilfeller stilles det ikke noe krav om å erstatte den oppsagte personen.

Hva dekkes?

Ytelser ved arbeidsløshet

Det daglige ytelsesbeløpet avhenger av hvor lenge en person har vært arbeidsløs, hans/hennes gjennomsnittlige dagslønn samt familiesituasjonen. Når en arbeidsløs person forsørger en familie og er eneste lønsmottaker, har han eller hun rett til 60 % av foregående inntekter, med et tak på EUR 54,71 og en nedre grense på EUR 41,95. En arbeidsløs person uten forsørgeransvar har rett til 60 % av foregående inntekter i det første året med arbeidsløshet (med et tak på EUR 54,71 og en nedre grense på EUR 33,87) og deretter 55 % (med et tak på EUR 42,73).

En arbeidsløs person som ikke har forsørgeransvar, og som bor sammen med personer som har inntekt, har rett til 60 % av foregående inntekt det første året (med et tak på EUR 54,71 og en nedre grense på EUR 26,42) og deretter 40 % (med et tak på EUR 31,77 og en nedre grense på EUR 26,42). Etter dette mottar han/hun et flatt beløp på EUR 18,61.

Arbeidsløse personer på 50 år eller eldre, som har arbeidet i minst 20 år, har rett til et ansiennitetstillegg eller et tillegg for gjenopptagelse av arbeidet.

En arbeidsløs person som arbeider deltid, kan i visse tilfeller motta en tilleggssytelse. Beløpet avhenger av antallet arbeidstimer.

Arbeidstakere som midlertidig og ufrivillig får sin arbeidskontrakt suspendert, kan motta en midlertidig ytelse (*allocation de chômage temporaire/tidligere werkloosheidsuitkering*) for hver hele dag vedkommende er suspendert.

Personer som er under 30 år (når søknaden sendes) og som har vært arbeidsløse siden de sluttet på skolen, og som overholder de andre kriteriene (type utdanning osv.), kan ha rett til et flatt integreringsbeløp som utbetales etter en viss tid.

Deltidsarbeidstakere som blir arbeidsløse, har rett til ytelser på et nivå som står i forhold til antallet arbeidstimer.

Kombinasjon med andre ytelser og arbeidsinntekter

Det er begrenset mulighet til å samordne disse ytelsene med andre trygdeytelser.

Det å kombinere støtten med arbeidsinntekter er også begrenset til særskilte tilfeller. Når en person mottar yrkesinntekter for en «underordnet» aktivitet som utføres i minst tre måneder før arbeidsløsheten og fortsetter etter arbeidsløsheten, tillates en samlet inntekt på inntil 130 % av det maksimale dagpengebeløpet for en person med forsørgeransvar. Når yrkesinntekter skrives seg fra en «tilfeldig» aktivitet som utføres

under arbeidsløsheten, i én måned, faller dagpengene bort bare for de dagene aktiviteten utføres, og ytelsen opprettholdes i de resterende dagene.

Avslag på søknad om ytelser samt sanksjoner

Hvis du er arbeidsløs fordi du sluttet i jobben uten gyldig grunn, eller du selvforskyldt ble avskjediget, eller hvis du avslår et tilbud om en egnet jobb eller et egnet opplæringsprogram mens du er arbeidsløs (eller f.eks. viser mangelfull samarbeidsvilje under en spesifikk prosedyre med aktiv jobbsøking eller under en utplassering) eller du ikke gjør en tilstrekkelig innsats for å skaffe deg jobb, kan ytelsene dine bli holdt tilbake i en begrenset periode.

Arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver

Det blir tilføyd en tilleggsytelse fra arbeidsgiver (*complément d'entreprise/bedrijfstoelage*) til arbeidsløshetsytelsen som er lik halvparten av differansen mellom nettoinntekten (øvre grense) og arbeidsløshetsytelsen. Tilleggsytelsen utbetales av arbeidsgiver. Arbeidsløshetsytelsen som utbetales i dette tilfellet, er 60 % av din siste bruttoinntekt (med et tak på EUR 2093,32), uansett familiesituasjon. Denne prosentandelen forblir uendret under hele perioden med arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver.

Hvordan får du tilgang til ytelser ved arbeidsløshet?

Du må søke til den instansen som er ansvarlig for å utbetale ytelser ved arbeidsløshet (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*). Avgjørelser angående tildeling av ytelser treffes av det nasjonale arbeidskontoret (*Office national pour l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening - ONEM/RVA*), og selve utbetalingene gjøres enten av anerkjente private instanser som er oppnevnt av fagforeningene (CSC/ACV, FGTB/ABVV, CGSLB/ACLVB) eller av den offentlige instansen, hjelpekassen for ytelser ved arbeidsløshet (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen - CAPAC/HVW*).

Du kan velge hvilken instans du vil motta utbetalingene fra, og kan bytte når du måtte ønske det.

Kapittel XI: Garantert minsteinntekt

Når har du rett til ytelser knyttet til garantert minsteinntekt?

Generelt system

Det generelle systemet garanterer rett til sosial integrering gjennom en jobb eller en integreringsinntekt (*revenu d'intégration/leefloon*), eventuelt koblet til et integreringsprosjekt. Integreringsinntekten må sikre en minsteinntekt for personer som ikke har tilstrekkelige ressurser, og som er ute av stand til å skaffe dem ved egen innsats eller på andre måter. En person betraktes som trengende hvis det etter undersøkelsen av sosiale og inntektsmessige forhold viser seg at hans/hennes midler er lavere enn integreringsinntekten.

For å kunne søke om integreringsinntekt må søkeren være fylt 18 år (myndighetsalderen), med tre unntak: mindreårige som er frigjort fra ekteskap, enslige personer som passer et eller flere barn, og gravide mindreårige. Det er ingen øvre aldersgrense.

Søkeren må vise at han/hun er villig til å arbeide, med mindre dette er umulig av helsemessige eller andre rimelige årsaker.

Garantert minsteinntekt for eldre personer

Dette er en spesiell ordning som gir økonomisk hjelp til eldre personer med lav inntekt.

Du har rett til den garanterte minsteinntekten (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) ved 65 års alder. Rett til garantert minsteinntekt for eldre personer (også kjent som GRAPA) avhenger av din totale inntekt fra alle kilder (pensjon, eiendom, yrkesinntekt osv.). Hvis inntekten din overstiger et visst nivå, reduseres det utbetalte GRAPA-beløpet tilsvarende.

Du må bo i Belgia for å ha rett til GRAPA.

Lønnskompensasjon

Lønnskompensasjon (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) kan utbetales til uføre personer hvis fysiske eller mentale tilstand har redusert inntektskapasiteten til en tredel eller mindre av det en frisk person kan tjene på det generelle arbeidsmarkedet.

For å få rett til lønnskompensasjon må du være mellom 21 og 65 år, og bo og oppholde deg i Belgia. Hvis du mottok denne ytelsen før du fylte 65 år, vil du likevel fortsette med å motta denne ytelsen etter fylte 65 år. Dessuten må nasjonaliteten til den uføre personen være blant dem som er oppgitt i lovgivningen.

Andre ytelser

Det finnes også noen andre minsteinntektsytelser, særlig garanterte familieytelser (*prestations familiales garanties/gewaarborgde gezinsbijslag*). Integreringsstøtte (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) og ytelser for pleie av eldre

(allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden) beregnes på bakgrunn av inntekt, men anses som langtidspleieytelser.

Hva dekkes?

Generelt system

De månedlige beløpene for integreringsytelsen (*revenu d'intégration/leefloon*) er som følger:

- samboende person: EUR 523,74
- enslig person: EUR 785,61
- person som bor sammen med, og har forsørgerplikt overfor, familiemedlemmer: EUR 1047,48

Ytelsen utbetales på ubestemt tid så lenge betingelsene for ytelsen er oppfylt.

Disse beløpene kan kombineres med familieytelser som gis for forsørgede barn. Hvis kravhavende mister eventuelle midler, vil vedkommende motta det fulle beløpet for kategorien han/hun tilhører. Hvis han/hun har midler under beløpet som er satt for den aktuelle kategorien, vil han/hun motta differansen som gjør at vedkommende når beløpet. Jo høyere inntekten blir, jo lavere blir ytelsesbeløpet.

Støtte til oppvarming av bolig gis av de offentlige sentrene for sosialhjelp (PCSA) (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - CPAS/OCMW*). De føderale instansene gir tilskudd til installasjon, flytting og husleie. Dette gjelder bare på regionalt nivå. Det finnes også særskilte rettigheter når det gjelder helsetjenester.

Garantert minsteinntekt for eldre personer

De månedlige beløpene for garantert minsteinntekt for eldre personer (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) varierer i henhold til familiesituasjonen:

- sats for enslige: EUR 934,61
- sats for samboende: EUR 623,07
- husholdningssats (for 2 samboende): EUR 1246,14

Mottakeren har også rett til helsetjenester.

Ytelsen utbetales så lenge betingelsene for ytelsen er oppfylt.

Lønnskompensasjon

Det månedlige grunnbeløpet for ytelsen avgjøres av familiesituasjonen til den uføre personen:

- kategori A: EUR 524;
- kategori B: EUR 786;
- kategori C: EUR 1048.

Selv om inntektene til gjeldende person og til eventuelle personer som han eller hun bor sammen med, tas i betraktning ved beregning av denne ytelsen, kan visse beløp trekkes fra.

Når ytelsen er gitt, fortsetter rettigheten å eksistere så lenge den ikke blir påvirket av en betydelig endring i situasjonen til den uføre personen.

Hvordan får du tilgang til ytelser knyttet til garantert minsteinntekt?

Generelt system

Integreringsytelsen tildeles lokalt av de offentlige sentrene for sosialhjelp (PCAS) (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - CPAS/OCMW*) basert på vurdering av søknad eller en automatisk vurdering.

Undersøkelser av sosiale og inntektsmessige forhold må utføres av sosialarbeideren i CPAS. Søkeren har rett til å uttale seg før avgjørelsen treffes. Senterets sosialrådgivere må ta en avgjørelse senest 30 dager etter søknadsdatoen. Retten godkjennes fra søknadsdatoen. Den første utbetalingen må skje senest 15 dager etter at avgjørelsen er tatt.

Garantert minsteinntekt for eldre personer

Hvis du mottar en pensjon, en ytelse for uføre eller en integreringsytelse, blir retten din til støtte automatisk vurdert. Ellers må du søke til lokale myndigheter eller til det nasjonale pensjonskontoret (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*).

Det nasjonale pensjonskontoret vurderer, etter en undersøkelse av de inntektsmessige forholdene til søkeren og eventuelle samboere, hvorvidt en person er trengende.

Lønnskompensasjon

Søknader om lønnskompensasjon (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) skal sendes til borgermesteren i kommunen der den uføre personen er registrert (som belgisk statsborger eller utlending).

Generaldirektoratet for uføre/funksjonshemmede (*Direction générale Personnes handicapées/Directie-generaal Personen met een Handicap*) er ansvarlig for både den administrative (berettigelse, familiesituasjon, betingelser for berettigelse) og den medisinske undersøkelsen. Sistnevnte utføres av en offentlig eller annen oppnevnt lege.

Kapittel XII: Langtidspleie

Når har du rett til langtidspleie?

Det finnes ingen spesifikk lovgivning på føderalt (nasjonalt) nivå. Lovgivningen om syke- og uføretrygd og om garantert minsteinntekt (se kapittel XI: Garantert minsteinntekt) åpner imidlertid for visse ytelser.

Syke- og uføretrygd

Personer som er medlem av syketrygdordningen (arbeidstakere tilknyttet en arbeidskontrakt, og tilsvarende kategorier), og som ikke er i stand til å utføre hverdagens grunnleggende aktiviteter, kan motta visse ytelser. For å ha rett til disse kontantytelsene må du være mellom 15,5 år og pensjonsalder. Du må lide av manglende eller nedsatt autonomi. Hjelp ytes i henhold til en vurdering av hvert enkelt tilfelle.

Pleietrygd (regional)

På føderalt nivå (Det flamske samfunn) finnes det en obligatorisk sosialtrygdeordning, pleietrygden (*Zorgverzekering/Assurance soins*). Pleietrygden gir rett til å få en pleietrygdkasse til å ta ansvar (i form av en månedlig ytelse) for betaling av visse kostnader knyttet til ytingen av bistand og tjenester av ikke-medisinsk karakter.

For retten til pleietrygd utgjør opptjeningsperioden fem år med kontinuerlig bosted i den flamske regionen eller i den tospråklige regionen i hovedstaden Brussel, og medlemskap i en anerkjent pleietrygdkasse.

Du må også være i en alvorlig og langvarig situasjon med nedsatt autonomi, dvs. med behov for hjelp fra slektninger, venner eller pleiere til grunnleggende hverdagsaktiviteter.

Det er ingen øvre aldersgrense for pleietrygd. Den nedre aldersgrensen er 25 år, men i noen tilfeller kan også personer under 25 år motta ytelser.

Integreringsytelse og ytelse for pleie av eldre

Integreringsytelsen (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) og ytelsen for pleie av eldre (*allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*) er behovsprøvde sosialhjelpsordninger.

Integreringsytelsen tildeles uføre personer fra 21 års alder som på søknadstidspunktet er yngre enn 65 år, og som har manglende eller redusert autonomi. Integreringsytelsen tildeles bare hvis inntekten er under et visst tak.

Ytelsen for pleie av eldre tildeles uføre personer fra 65 års alder som ikke mottar lønnskompensasjon (*allocation de remplacement de revenus/ inkomensvervangende tegemoetkoming*) eller integreringsytelsen, og som lider av manglende eller nedsatt autonomi.

Hva dekkes?

Syke- og uføretrygd

Under syke- og uføretrygden kan ulike naturalytelser mottas, for eksempel sykepleie i hjemmet for svært hjelpetrequende pasienter. Trygden dekker en del av de faste kostnadene for denne pleien, avhengig av graden av fysisk avhengighet hos pasienten. Omsorgstjenester i institusjon dekkes også.

Uføre personer som har forsørgeransvar og som oppfyller betingelsene for å få hjelpestønad for assistanse fra tredjepart, har rett til et flatt beløp på EUR 13,25 per dag.

Pleietrygd (regional)

Pleietrygdordningen formidler en kontantytelse som skal dekke hjelp og støtte av ikke-medisinsk art som gis av tredjepersoner til personer med nedsatt autonomi på døgninstitusjon, dagsenter eller i mottakerens eget hjem.

For pleie i nærmiljøet og hjemmepleie tilsvarer ytelsen et fast månedlig beløp på EUR 130. Det samme beløpet blir tildelt hvis personen bor i en institusjon som ikke er en servicebolig.

Ytelsen utbetales til brukeren i en periode på inntil 36 måneder ved pleie i nærmiljøet og hjemmepleie. Ved omsorgstjenester i institusjon er det ikke angitt noen maksimumsvarighet.

Integreringsytelse og ytelse for pleie av eldre

Disse ytelsene har som formål å imøtekomme tilleggskostnadene som følger av manglende eller nedsatt autonomi. De beregnes som en fast sum og varierer i henhold til behovet.

Integreringsytelsen (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) reduseres med 28 % ved opphold på en institusjon som helt eller delvis finansieres av offentlige midler.

Ytelsene blir tildelt så lenge de medisinske og administrative betingelsene er oppfylt.

Hvordan får du tilgang til langtidspleie?

Behovet for langtidspleie vurderes ved tildeling av ytelser. Evalueringen av pleiebehovet foretas etter bestemte kriterier.

Syke- og uføretrygd

Ved hjemmesykepleie blir behovet vurdert av en sykepleier eller overlege. Når det gjelder assistanse fra tredjepart, vurderes behovet av medisinsk rådgiver og rådet for medisinsk uførhet hos det nasjonale instituttet for syke- og uføretrygd (*Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité/Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering – INAMI/RIZIV*).

Pleietrygd (regional)

Ved pleie i nærmiljøet og hjemmepleie utføres evalueringen av en profesjonell pleieinstans eller -leverandør som er autorisert til å fastslå alvorlighetsgrad og varighet for situasjonen med nedsatt autonomi. Behovsgraden dokumenteres ved hjelp av en attest utstedt av den føderale offentlige trygdeinstansen (*SPF Sécurité Sociale/FOD Sociale Zekerheid*), sykekassen, hjemmehjelpstjenesten eller, avhengig av situasjonen, barnetrygdkassen eller en autorisert rådgiver valgt av den berørte personen eller en representant for denne.

Når det gjelder omsorgstjenester i institusjon, dokumenteres behovsgraden med en attest på opphold i en anerkjent institusjon.

Integreringsytelse og ytelse for pleie av eldre

Graden av autonominedsettelse avgjøres av en oppnevnt lege eller av et tverrfaglig team under ledelse av generaldirektorartet for uføre/funksjonshemmede under den føderale offentlige trygdeinstansen.

Vedlegg : Nyttige adresser og nettsteder

Arbeidstakere

Føderal offentlig trygdeetat

Service public fédéral – Sécurité sociale (SPF Sécurité sociale)

Federale Overheidsdienst – Sociale Zekerheid (FOD Sociale Zekerheid)

Finance Tower

Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1

1000 Bruxelles/Brussel

<http://www.socialsecurity.fgov.be>

Du finner detaljert informasjon om det belgiske trygdesystemet på nettstedet til den føderale offentlige trygdeetaten: <https://www.socialsecurity.be>

Innmelding i det belgiske trygdesystemet

Generell trygdeordning for arbeidstakere

Office national de sécurité sociale (ONSS)

Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ)

Landesamt für Soziale Sicherheit (LSS)

Det nasjonale trygdekontoret er ansvarlig for å innkreve avgifter og distribuere dem til de andre institusjonene.

Place Victor Horta/Victor Hortaplein 11

B-1060 Bruxelles/Brussel

Tlf.: (32-2) 509 31 11

Faks: (32-2) 509 30 19

E-post: webmaster@onssrszlss.fgov.be

<http://www.onssrszlss.fgov.be>

Trygd for arbeidstakere som er ansatt utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) og Sveits

Office de sécurité sociale d'outre mer (OSSOM)

Dienst voor de overzeese social zekerheid (DOSZ)

Amt für Überseeische Soziale Sicherheit (AÜSS)

Avenue Louise/Louizalaan 194

B-1050 Bruxelles/Brussel

Tlf.: (32-2) 642 05 11

Faks: (32-2) 642 05 59

E-post: info@ossom.fgov.be

<http://www.dosz-ossom.fgov.be>

Trygdeytelser: Administrasjon

Ytelser tildeles og utbetales av ulike spesialiserte institusjoner.

Ytelser ved sykdom, svangerskap/fødsel/adopsjon og uførhet

Generell ordning for arbeidstakere

Nasjonalt institutt for syke- og uføretrygd

Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)

Avenue de Tervueren/Tervurenlaan 211

B-1150 Bruxelles/Brussel

Tlf.: sentralbord: (32-2) 739 71 11

Faks: (32-2) 739 72 91

For informasjon om helsetjenester: Tlf.: (32-2) 739 78 00

For informasjon om ytelser ved sykdom og svangerskap/fødsel/adopsjon: Tlf.: (32-2) 739 76 90

<http://www.inami.fgov.be> / <http://www.riziv.fgov.be>

Du finner en liste over alle trygdeinstitusjoner på INAMIs nettsted:

<http://inami.fgov.be/secure/fr/insurers/contacts/index.htm>

- Alliance nationale des mutualités chrétiennes/Landsbond der Christelijke Mutualiteiten: www.mc.be / www.cm.be
- Union nationale des mutualités neutres/Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen: www.mutualites-neutres.be / www.neutrale-ziekenfondsen.be
- Union nationale des mutualités socialistes/Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten: www.mutsoc.be / www.socmut.be
- Union nationale des mutualités libérales/Landsbond van Liberale Mutualiteiten: www.libmut.be / www.mutlib.be
- Union nationale des mutualités libres/Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen: www.mloz.be
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie invalidité (CAAMI) — Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (HZIV) — Hilfskasse für Kranken- und Invalidenversicherung (HKIV):
 - Rue du Trône/Troonstraat 30A
 - B-1000 Bruxelles/Brussel
 - Tlf.: (32-2) 229 35 62
 - Faks: (32-2) 229 35 58
 - <http://www.caami-hziv.fgov.be>
- Caisse des soins de santé de la SNCB Holding - Kas der Geneeskundige Verzorging van de NMBS Holding
 - Rue de France/Frankrijkstraat 85
 - B-1060 Bruxelles/Brussel
 - Tlf.: (32-2) 526 35 28
 - Faks: (32-2) 525 35 61

Sjømenn

Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins (CSPM)

Hulp- en verzorgingskas voor zeevarenden (HVKZ)

«Maritiem Huis»

Olijfakstraat 1-13

Postbus 1

B-2060 Antwerpen 6

Tlf.: (32-3) 220 74 11

Faks: (32-3) 220 74 66

<http://www.hvkz-cspm.fgov.be>

Ytelser ved arbeidsulykker

Kassen for arbeidsulykker

Fonds des accidents de travail (FAT)

Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)

Fonds für Arbeitsunfälle (FAF))

Rue du Trône/Troonstraat 100

B-1050 Bruxelles/Brussel

Tlf.: (32-2) 506 84 11

Faks: (32-2) 506 84 15

E-post: info@faofat.fgov.be

<http://www.faofat.fgov.be>

Ytelser for yrkessykdommer

Kassen for yrkessykdommer

Fonds des maladies professionnelles (FMP)

Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)

Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)

Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1

B-1210 Bruxelles/Brussel

E-post: secr@fmp-fbz.fgov.be

<http://www.fmp-fbz.fgov.be>

Gravferdshjelp

Død som følge av sykdom eller ulykke utenfor arbeidssammenheng

Nasjonalt institutt for syke- og uføretrygd

Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)

Se over.

<http://www.inami.fgov.be> / <http://www.riziv.fgov.be>

Dødsfall som følge av yrkessykdom

Kassen for yrkessykdommer

Fonds des maladies professionnelles (FMP)

Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)

Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)

Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1

B-1210 Bruxelles/Brussel

Tlf.: (32-2) 22 66 202

E-post: deces@fmp-fbz.fgov.be

Dødsfall som følge av arbeidsulykke

Kassen for arbeidsulykker
Fonds des accidents de travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)
Rue du Trône/Troonstraat 100
B-1050 Bruxelles/Brussel
Tlf.: (32-2) 506 84 92
E-post: secr@fmp-fbz.fgov.be

Alders- og etterlattepensjon

Nasjonalt pensjonskontor
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)
Tour du Midi/Zuidertoren
B-1060 Bruxelles/Brussel
Tlf.: (32-2) 529 30 01 (FR) – (32-2) 529 30 02 (NL) – (32-2) 529 30 03 (DE)
E-post: info@rvponp.fgov.be
<http://www.onprvp.fgov.be>
Gratislinje (i Belgia): Mandag–fredag 8:30–12:00 og 13:00–17:00:
0800 502 56 (FR) – 0800 502 66 (DE) – 0800 502 46 (NL)

Ytelser ved arbeidsløshet

Det nasjonale arbeidskontoret
Office national de l'emploi (ONEM)
Rijksdienst voor arbeidsvoorziening (RVA)
Landesamt für Arbeitsbeschaffung (LfA)
Boulevard de l'Empereur/Keizerslaan 7
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tlf.: (32-2) 515 41 11, Faks: (32-2) 514 11 06
Adressene til de regionale avdelingene av det nasjonale arbeidskontoret står oppført på nettstedet til ONEM/RVA:
<http://www.rva-onem.fgov.be>

Ytelser ved arbeidsløshet utbetales:

- enten av en offentlig institusjon: Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage (CAPAC) – Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen (HVW) – Hilfszahlstelle für Arbeitslosenunterstützungen (HFA)
<http://www.hvw-capac.fgov.be>
- eller av arbeidstakerens fagforening:
 - *Fédération générale du travail de Belgique/Algemeen Belgisch Vakverbond - FGTB/ABVV*: <http://www.fgtb.be> / <http://www.abvv.be>
 - *Confédération des syndicats chrétiens/Algemeen Christelijk Vakverbond - CSC/ACV*: <http://www.acv-csc.be>
 - *Confédération générale des syndicats libéraux de Belgique/Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België - CGSLB/ACLVB*: <http://www.cgslb.be> / <http://www.aclvb.be>

Arbeidsløshet med tilskudd fra arbeidsgiver

Føderal offentlig trygdeinstans – sysselsetting, arbeid og sosial samordning
Service public fédéral (SPF) Emploi et concertation sociale
Federale Overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal Overleg
Rue Ernest Blérot/Ernest Blérotstraat 1
B-1070 Bruxelles/Brussel
Tlf.: (32-2) 233 41 11
Faks: (32-2) 233 44 88
E-post: information@emploi.belgique.be / informatie@werk.belgie.be
<http://www.emploi.belgique.be> / <http://www.werk.belgie.be>

Familieytelser og garanterte familieytelser

Nasjonalt kontor for familieytelser til arbeidstakere
Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFTS)
Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers (RKW)
Zentralanstalt für Familienbeihilfen für Arbeitnehmer (ZFA)
Rue de Trèves/Trierstraat 70 (postadresse) or 9 (resepsjon)
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tlf.: (32-2) 237 23 20
Faks: (32-2) 237 23 09
Gratislinje: 0800 944 34
<http://www.rkw-onafts.fgov.be>
Alle familieytelsesinstanser står oppført på nettstedet til ONAFTS/RKW:
<http://www.onafts.fgov.be/Fr/Info/Agencies/agencyListNumber.php>

Lønnskompensasjon, integreringsytelse og ytelse for pleie av eldre

Føderal offentlig trygdeinstans – generaldirektoratet for selvstendig næringsdrivende
Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale – Direction générale Indépendants
Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1
B 1000 Bruxelles/Brussel
Kontaktsenter
Tlf. fra Belgia: 0800 987 99
Tlf. fra utlandet: (32-2) 507 87 99
Faks: (32-2) 509 81 85
E-post: HandiN@minsoc.fed.be (NL)
E-post: HandiF@minsoc.fed.be (FR)
<http://handicap.fgov.be>

Garantert minsteinntekt for eldre personer

Nasjonalt pensjonskontor
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)
Tour du Midi/Zuidertoren
B-1060 Bruxelles/Brussel
Tlf.: (32-2) 529 30 01 (FR)
(32-2) 529 30 02 (NL)
(32-2) 529 30 03 (DE)
E-post: info@rvponp.fgov.be

Selvstendig næringsdrivende

Føderal offentlig trygdeinstans – generaldirektoratet for selvstendig næringsdrivende
Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale – Direction générale Indépendants
Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1
B 1000 Bruxelles/Brussel
Tlf.: (32-2) 528 64 50
Faks : (32-2) 528 69 77
E-post: zelfindep@minsoc.fed.be

Nasjonalt trygdeinstitutt for selvstendig næringsdrivende
Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI)
Rijksinstituut voor de social verzekeringen der zelfstandigen (RSVZ)
6 Place Jean Jacobs/Jan Jacobsplein 6
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tlf.: (32-2) 546 42 11
Faks: (32-2) 511 21 53
E-post: info@rsvz-inasti.fgov.be
<http://www.rsvz-inasti.fgov.be>

Trygdefond

Du finner listen på følgende adresse:

http://www.inasti.be/fr/tools/links/insurance_companies.htm